

UNIVERSITAS HISTORIA

TANULMÁNYOK A 70 ÉVES SZÖGI LÁSZLÓ TISZTELETÉRE

MAGYAR LEVÉLTÁROSOK EGYESÜLETE

2018

Greg Korte

UNIVERSITAS - HISTORIA

TANULMÁNYOK A 70 ÉVES SZÖGI LÁSZLÓ TISZTELETÉRE

Szerkesztette:

Draskóczy István, Varga Júlia, Zsidi Vilmos

A szerkesztésben részt vett:

Hós János és Kmety Adrien

Technikai szerkesztő:

Toma Katalin

Magyar Levéltárosok Egyesülete
Budapest, 2018

Magyar Levéltárosok Egyesülete kiadványai 16.

A kiadvány megjelenését a Nemzeti Kulturális Alap és a Magyar Felsőoktatási
Levéltári Szövetség támogatta

Készült az ELTE Egyetemi Könyvtár és Levéltár, valamint az MTA-ELTE
Egyetemtörténeti Kutatócsoport közreműködésével

A borítón: Hartmann Schedel: Liber Chronicarum, Padova (részlet)
(ELTE Egyetemi Könyvtár és Levéltár)

Tördelő szerkesztő: Varga Júlia
Az ünnepelt fényképét készítette Zsidi Vilmos, Újvidéken
A borítót tervezte: Acsai János

Kiadja a Magyar Levéltárosok Egyesülete
www.archivportal.hu/hu/magyar-leveltarosok-egyesulete
Felelős kiadó: Dr. Kenyeres István

ISBN 978-615-5622-01-4

A nyomdai munkálatokat az EPC Nyomda, Budaörs végezte
Felelős vezető: Mészáros László

© Szerzők, 2018
© Szerkesztők 2018

Minden jog fenntartva
Printed in Hungary

TARTALOM

TABULA GRATULATORIA	9
Köszöntő (Kenyeres István)	13
Derű, optimizmus, bölcsesség...(Kálóczi Katalin köszönti Szögi Lászlót nyugdíjba vonulása alkalmából, 2013. július 16-án)	18
Levéltárak és egyetemtörténetek – interjú Szögi Lászlóval (Készítette: Vér Eszter Virág)	20
OKTATÁSTÖRTÉNET	
1. Középkor és kora újkor	
● Bilkei Irén: A wittenbergi protestáns egyetem 16. századi zalai hallgatóinak társadalmi háttere. <i>The Social Background of the 16th-Century Students from Zala County of the Protestant Wittenberg University</i>	31
● Bozay Réka: Utrechti pénzforrások: Anna Everwijn hagyatéka az egyetemen. <i>Financial resources at the University of Utrecht: The foundation of Miss Anna Everwijn</i>	39
● Haraszti Szabó Péter: Primus inter pares? A prágai egyetem helye a magyar diákok régió belüli peregrinációjában. <i>Primus inter pares? The Place of the Prague University in the Intraregional Peregrination of Hungarian Students</i>	53
● Heilau Zsuzsanna: A kassai jezsuita egyetem és hallgatósága. <i>The Jesuit University of Kassa (Košice) and its Students</i>	67
● Kelényi Borbála: Magyarországi diákok mindennapjai a középkori Krakkói Egyetemen. <i>Everyday Life of Students from the Hungarian Kingdom at the Medieval University of Kraków</i>	81
● Robert Offner: Milyen egyetemeket látogattak az erdélyi és magyarországi orvostanhallgatók, illetve azok közép-európai kollégái a 16. században? <i>Which Universities did the Transylvanian and Hungarian Medical Students, and their Central European Colleagues, Attend in the 16th Century?</i>	105
● Simon Katalin: Az alsófokú oktatás színhelyei Budán a 18. század végétől a 19. század közepéig. <i>Places of primary education in Buda from the end of the 18th century until the middle of the 19th century</i>	121
● Tar Attila Szilárd: A Göttingeni Egyetem hatása Magyarországon. <i>The influence of the University of Göttingen in Hungary</i>	133

- Tóth Krisztina: Esztergom megyei diákok egyetemjárása a késő középkorban. *The University Studies of Students from Esztergom County in the Late Middle Ages* 143

2. 19–20. század

- Batalka Krisztina: A műegyetemi hadikórház (1914–1918). *The Military Hospital of the Technical University (1914–1918)* 153
- Borsodi Csaba: Forradalmi bizottságok, munkástanács az ELTE-n. *Revolutionary Committees and the Workers' Council at Eötvös Loránd University (ELTE) in 1956* 165
- Durovics Alex: A Pozsonyi Líceum hallgatói a 19. század első felében. *Students of the Lyceum in Pozsony (Bratislava) in the First Half of the 19th Century* 179
- Gazda István: Fizika tankönyvek, műszaki és népszerűsítő fizikák Magyarországon a reformkorban és az abszolutizmus időszakában (1825–1860). *Physics Coursebooks, Technical and Popularizing Physics in Hungary in the Reform Era and in the Age of Absolutism (1825–1860)* 197
- Héjja Julianna Erika: A közigazgatási tisztviselőkkel szemben támogatott képzési és képesítési előírások 19. századi történetéből. *Education and Qualification Requirements of Public Servants from the History of the 19th Century* 217
- Juhász Réka Ibolya: Bihar megyei diákok a Nagyváradi Királyi Jogakadémiaán 1801 és 1830 között. *Students from Bihar County at the Royal Law Academy of Nagyváradi (Oradea) between 1801 and 1830* 227
- Kapronczay Károly: Lengyel „földalatti” hazai és emigrációs iskolák a második világháború éveiben. *Polish “Underground” Domestic and Emigrational Schools during World World II* 241
- Karády Viktor: Egy nagy kutatás margójára. Nemesek, keresztények, zsidók a peregrinus diákságban (1850–1918). *On a Major Research: Aristocrats, Christians, and Jews among Peregrine Students (1850–1918)* 253
- Kelemen Elemér: A középiskolai tanárképzés hazai változásainak jogszabályi háttere (1777–2010). *The Legal Background of the Changes in Secondary Teacher Education in Hungary (1777–2010)* 267
- Kiss Márton: A gondnoki intézmény kialakulása a Magyar királyi József Műegyetemen. *The Development of the Wardenship at the Hungarian Royal Joseph Technical University* 283
- Kissné Bognár Krisztina: A zeneakadémia működése és hallgatói (1875–1919). *The Operation and the Students of the Music Academy 1875–1919* 293

- Lengvári István: Az Erzsébet Tudományegyetem oktatói. Kutatási lehetőségek egy új adatbázis kapcsán. *Professors of the Pécs Erzsébet University. Research possibilities based on a new database* 303
- Mészáros Andor: A cseh tartományok iskoláinak magyarországi diákjai a 19. században. *Students from Hungary at Schools in Bohemian Provinces in the 19th Century* 309
- Molnár László: A Testnevelési Főiskola 1956-ban. *The University of Physical Education in 1956* 317
- Mózy Gergely: Az újkori Székesfehérvár első felsőoktatási intézménye. *The First Higher Education Institution of the Modern Period in Székesfehérvár* 337
- Osváth Zsolt: „...Okleveles Kertésznek elismerjük és valljuk..” Okályi Iván műkertész képező oklevele. *Iván Okályi's Horticulturist Certificate* 351
- Patyi Gábor: Visszatérés az eredethez: a szakmai tanárképzés megújulásának történeti előzményei az 1930-as években. *Back to the Origins: the Historical Background of the Reform of the Vocational Teacher Education in the 1930s* 369
- Pál-Antal Sándor: Jogakadémia Marosvásárhelyen. *The Law Academy in Marosvásárhely (Târgu-Mureş)* 379
- Sasfi Csaba: Érdemelv és mobilitás – ígérvények és esélyek. Az iskolázás egy történeti modellje. *Merit Principle and Mobility: Promissory Notes and Chances. A Historical Model of Education.* 391
- Sigmirean, Cornel: The Catholic Network: Romanian Students from Transylvania at European Universities. *Katolikus hálózat – Erdélyi román diákok az európai egyetemeken* 399
- Tilcsik György: Adatok a Felsőlövői Evangélikus Tanítóképző Intézet Elemi Mintaiskolájának 1848 előtti működéséhez. Az iskola 1847 februárjában kiadott tájékoztatója. *Information about the Pre-1848 Operation of the Primary Model School of the Evangelical Educational Institute in Felsőlövő. Information Booklet Issued by the School in February 1847* 415
- Török József: A Hittudományi Kar a budapesti egyetemen 1870–1950. *The Faculty of Theology at the Budapest University 1870–1950* 439
- V. Molnár László: Keresztúri Ferenc, a Moszkvai Egyetem orvosprofesszora és dékánja. *Ferenc Keresztúri, Professor of Medicine and Dean of the Moscow University* 447
- Vajda Tamás: Egyetemi órai jegyzetek a kolozsvári Akadémiai Könyvtárban (1872–1919). *Notes from University Lectures in the Academic Library of* 459

Koložsvár (1872–1919)

- Varga Júlia: Politikai küzdelmek a századfordulón a budapesti Egyetemi Körben (1888–1899). *Political Struggles at the Turn of the Century in the University Circle of Budapest 1888–1898* 475
- Zsidi Vilmos: A Keleti Múzeum. *The Oriental Museum* 489

TÖRTÉNELEM SEGÉDTUDOMÁNYAI

- Bernád Rita: A lovagkirály egyházi pecséteken – Szent László ábrázolása a romániai katolikus plébániák pecsétjein. *THE KNIGHT-KING ON ECCLESIASTICAL SEALS. The Representation of Saint Ladislaus on Romanian Catholic Parish Seals* 495
 - Bertényi Iván: Az Egyetemi Könyvtár Dante-kódexének heraldikai problémái. *The Heraldical Problems of the Dante Codex of the University Library* 525
 - Draskóczy István: A Mátyás-kor erdélyi sókamaraispánjai a kincstári reform után. *The Transylvanian Salt Chamber Bailiffs of the Era of Matthias Corvinus after the Treasury Reform* 541
 - Fazekas István: Egy 16. század közepi kancelláriai formuláriumos könyv tanúságai. *The Testimony of a Mid-16th-Century Chancellery Formulary Book* 551
 - Monok István: A könyvtár múzeuma, vagy a múzeum könyvtára? Egy közép-európai történet magyar példákkal. *The Museum of the Library or the Library of the Museum? A Central European History with Hungarian Examples* 567
 - Reisz T. Csaba: Szép(ligeti) kis história. *A Little Story from Szépliget* 577
 - Ujváry Gábor: Hóman Bálint 1918–1919-ben. *Bálint Hóman in 1918–1919* 589
 - Vörös Boldizsár: A pöröly lecsapott. Karikatúrák a Magyarországi Tanácsköztársaságban. „*The Sledgehammer Stroke*” *Caricatures in the Soviet Republic of Hungary* 603
 - Zsoldos Attila: A gyűlések rendje. *The Agenda of the Assemblies* 615
- Szögi László szakirodalmi munkássága 1973–2018 – összeállította Kiss Márton 627
- Képmelléklet 669

TABULA GRATULATORIA

Á. Varga László	Erdész Ádám
Acsai János	Erdmann Gyula
Bak Borbála	Érszegi Géza
Bakos István	Farkas Gábor Farkas
Bakonyi Ferencné	Farkas Gyöngyi
Baloghné Medvegy Teréz	Fésűs László
Baráth Magdolna	Fodor István
Barta János	Font Márta
Beke Margit	Fonyó Istvánné
Bella Katalin	Földváriné Kocsis Luca
ifj. Bertényi Iván	Frank Tibor
Berzeviczy Klára	Gecsényi Lajos
Bitskey István	Gecsényi Patrícia
Blaskóné Majkó Katalin	Géra Eleonóra
Blazovich László	Gorjanac Radojka
Bonhardt Attila	Grófová, Maria
Borhy László	Gyarmati György
Bubnó Hedvig	H. Németh István
Buza János	Hajdú Ágnes
Czenzthe Miklós	Halász Imre
Čierna, Lubica	Hardy Titusz
Csáder Vilmos	Hegedűs András
Császtvay Tünde	Hermann István
Cseh Gergő Bendegúz	Hermann Róbert
Csepregi Zoltán	Hiller István
Cserey Lászlóné	Horn Ildikó
Csikány Tamás	Horváth Erzsébet
Csombor Erzsébet	Hörcsik Richárd
Csukovics Enikő	Hudecz Ferenc
Dárday Ágnes	Hudi József
Dezső Tamás	Izsák Lajos
Dominkovits Péter	Jakubinyi György
Dominkovitsné Szakács Anita	Janka György
Dubniczky Zsolt	Kalmár János
Egey Tibor	Kardos József
Emódi András	Kádár Zsófia
Emőkey István	Kálnoki-Gyöngyössy Márton

Keresztes Veronika	Németh Ildikó
Kiss Domokos	Németh István
Kiss Gábor	Németh József
Kiss Gy. Csaba	Novák Veronika
Kiss József Mihály	Oborni Teréz
Kiss Mártonné Zeley Éva	Ondrikné Szászi Éva
Klaniczay Gábor	Orbán Éva
Klinghammer István	Ortutayné Léces Melinda
Koltai András	Pál Zoltán
Kónya Péter	Pálfy Géza
Koósné Török Erzsébet	Pandula Attila
Korzenszky Richárd	Papp Kornél
Kósa László	Péntekné Unghváry Mária
Kóta Péter	Petri Edit
Kovács Éva	Pók Attila
Kozáry Andrea	Poór János
Kozma Béla	Poszler Györgyi
Körmendi Tamás	Potyó Ferenc
Kövér György	Pőr Csilla
Kreutzer Andrea	Puskás-Paulik Ágnes
Küsmödi Attila	Rácz György
Ladányi Andor	Ravasz István
Lajkó Istvánné	Ress Imre
Lakatos Adél	Rózsa György
Lakatos Andor	Rutkai Éva
Lakos Ágnes	Rüsz-Fogarasi Enikő
Lászayné Martos Ida	Sági Éva
Lengyel Tünde	Sárközi Gabriella
Lenkefi Ferenc	Sárközi János
Liszkay Béla	Sarusi-Kiss Béla
Liszkayné Pál Márta	Schmelcer-Pohánka Éva
Lobmayer Ágnes M. Judit	Simon Katalin
Magasházyne Székesvári Ildikó	Simon Zsolt
Megyeriné Viola Andrea	Sipos András
Mezey Barna	Sipos Gábor
Mikó Zsuzsanna	Solymosi László
Molnár Antal	Sonkoly Gábor
Mudrák József	Soós István
Muszka Erzsébet	Sölch Miklós
Mühlberger Kurt	Szabadi István
Nagy Balázs	Szabó Csaba
Nagy László	Szabó Miklós

Szabóné Szávay Judit
Szakály Sándor
Szávai Ferenc
Székely Hunor
Szemerey Rita
Szemkeő Endre
Szende László
Szendi Attila
Szigetváry Éva
Szóts Zoltán Oszkár
Takács Edit
Toma Katalin

Tornay Krisztina
Tömördi Viktor
Tringli István
Tyekvicska Árpád
Várszegi Asztrik
Vásárhelyi Anzelm
Vékás Lajos
Vér Eszter Virág
Vezensenyi Péter
Virágos Márta
Vonyó József
Zalainé Kovács Éva

Tóth Krisztina

Esztergom megyei diákok egyetemjárása a késő középkorban*

Szögi László több évtizedes munkásságának eredményeként a külföldön tanuló magyar diákok számáról és személyéről pontos adattárak állnak rendelkezésünkre.¹ Az egyetemre járók száma, társadalmi hovatartozása, peregrinációjának iránya sok értékes adattal járul hozzá az adott régió vagy település társadalom- és művelődéstörténetéhez, de egyben jelezheti a terület fejlettségét, kulturális, vallási, politikai irányzatokhoz való kapcsolódási pontjait is. Nem véletlen tehát, hogy a helytörténeti kutatásban is kiemelt helyen szerepel egy-egy megye, vagy szűkebb igazgatási egység egyetemet járt személyeinek vizsgálata.² Különösen igaz ez a késő középkor évszázadaira, amikor hazai egyetemek hiányában a felsőfokú végzettség megszerzésének egyetlen módja a külföldi peregrináció volt.³

* A tanulmány a Bolyai János Kutatási Ösztöndíj támogatásával készült.

¹ A sorozatindító kiadvány: *Szögi László: Magyarországi diákok a Habsburg Birodalom egyetemein I. 1790–1850.* (Magyarországi diákok egyetemjárása az újkorban 1.) Szeged–Bp. 1994. A további kötetek a Magyarországi diákok egyetemjárása az újkorban és a Magyarországi diákok középkori egyetemeken című sorozatban jelent meg. 2013 óta az MTA-ELTE Egyetemtörténeti Akadémiai Kutatócsoport keretein belül folytatódik a kutatás. Eddig összesen huszonnyolc kötet jelent meg.

² A teljesség igénye nélkül néhány összefoglaló munka egy-egy régió vagy település egyetemet járt személyeinek vizsgálatára: *Tonk Sándor: Erdélyiek egyetemjárása a középkorban.* Bukarest 1979.; *Iulia Caproy: Students from Košice at foreign Universities before and during the Reformation Period in Town.* Kiel 2013.; *Pálmány Béla: Nógrádi hallgatók a bécsi és krakkói egyetemeken a XV–XVII. században.* A Nógrád megyei Múzeumok Évkönyve 20. (1995) 231–235.; *Draskóczy István: Debreceni diákok egyetemjárása a középkorban.* In: *Katolikus újjászületés Debrecenben.* (Speculum historiae Debreceniense 23.) Szerk.: Orosz István – Papp Klára. Debrecen 2015. 17–35.; *Stanislaw Andrzej Sroka: A krakkói egyetemen a 15. században tanuló bártfai diákok és későbbi sorsuk.* Aetas 26. (2011) 4. sz. 5–14.

³ Nem számítva a domonkos rend által fenntartott budai főiskolát, amelyet 1477-ben már universitasnak neveznek. vö. *Rombányi Beatrix: A koldulórendek szerepe a középkori magyar oktatásban.* In: *A magyar iskola első évszázadai (996–1526).* Szerk. G. Szende Katalin – Szabó Péter. Győr 1996. 36.

A Kubinyi András által a városok központi helyzetének meghatározására kidolgozott pontozási rendszer egyik fontos eleme a településről 1440 és 1514 között valamely külföldi egyetemre beiratkozott személyek számának meghatározása. A fenti rendszer szerint Esztergom a középkor végén a másodrendű városok közé tartozott, néhány ponttal maradván le csupán az első kategóriába sorolt Pesttől, Soprontól vagy Szegedtől.⁴ Ha csupán az ebben az időszakban egyetemre járók száma alapján rangsoroljuk a várost, Esztergom a városok sorában az előkelő hetedik helyen áll.⁵ A vizsgált korszakban, azaz a 14. század végétől a középkori Magyar Királyság bukását jelző 1526. évig összesen száztizennyen esztergomi személy látogatott el külföldi egyetemekre.⁶

Ha pedig vizsgálódásunkat kiterjesztjük egész Esztergom megyére, akkor összesen százharminc személy egyetemjárását vizsgálhatjuk. Esztergom megye az ország harmadik legkisebb területű megyéje volt Torna és Pilis megye után, népsűrűségét tekintve azonban a középmezőnyben helyezkedett el. A megye legkisebb becsült népessége 14 075 fő volt a középkor végén,⁷ azaz a lakosság körülbelül egy százaléka járt valamilyen külföldi egyetemen, amely a késő középkori felsőfokú iskolázottság tekintetében igen magas aránynak tekinthető.

Az Esztergom megyéből egyetemre látogatók között a 15. században a bécsi, prágai és krakkói egyetem volt a legnépszerűbb. A prágai egyetemen az első ismert hallgató az 1379-ben beiratkozott esztergomi Magyar Miklós volt.⁸ A prágai egyetem népszerűsége a 14. század végén vitathatatlan volt az Esztergom megyei diákok körében, de 1388-tól a bécsi egyetemen is találkozunk már a megyéből érkezett személyekkel. Ebedi István fia Jakab és esztergomi Miklós fia László ugyanis 1388. október 13-án kezdte meg tanulmányait Bécsben.⁹ A

⁴ *Kubinyi András*: Városhálózat a késő középkori Kárpát-medencében. In: Bártfától Pozsonyig. Városok a 13–17. században. (Társadalom- és művelődéstörténeti tanulmányok 35.) Szerk. Csukovits Enikő – Lengyel Tünde. Bp. 2005. 19–30.

⁵ *Szőgi László*: Az egyetem nélküli ország egyetemistái Mohács előtt. A középkori Magyarország peregrinusai. Az Egyetemi Könyvtár Évkönyvei 14–15. (2011) 27.

⁶ A szám a bécsi, a krakkói, a prágai és itáliai egyetemek magyarországi hallgatóinak adattára alapján készült: *Tüskés Anna*: Magyarországi diákok a bécsi egyetemen 1365–1526. (Magyarországi diákok középkori egyetemeken 1.) Bp. 2008.; *Haraszti Szabó Péter – Kelényi Borbála – Szőgi László*: Magyarországi diákok a prágai és krakkói egyetemeken (1348–1525) I–II. (Magyarországi diákok középkori egyetemeken 2.) Szerk. Draskóczy István. Bp. 2016–2017; *Veress Endre*: Olasz egyetemeken járt magyarországi tanulók anyakönyve és iratai 1221–1864. (Olaszországi magyar emlékek) Bp. 1941. *Szőgi L.*: Az egyetem nélküli i. m. 27. Esztergom esetében 165 egyetemjárt személy szerepel. Az eltérés abból fakadhat, hogy a bizonytalan azonosítású személyeket nem vettem figyelembe.

⁷ *Kubinyi András*: A Magyar Királyság népessége a 15. század végén. Történelmi Szemle 38. (1996) 157.

⁸ *Haraszti Szabó P.* – *Kelényi B.* – *Szőgi L.*: Magyarországi diákok i. m. II. 38. sz.

⁹ *Tüskés A.*: Magyarországi diákok i. m. 258., 262. sz.

krakkói egyetem a prágai egyetem lehanyaglása után, a 15. század első évtizedétől lett látogatottabb. 1404-ben elsőként Bélai Antallal,¹⁰ majd 1412-ben esztergomi Zenchen Jakabbal találkozunk a krakkói egyetem hallgatói közt.¹¹

A 15. század folyamán Bécs és Krakkó egyetemét körülbelül egyenlő arányba keresték fel az Esztergom megyei diákok, bár a század első évtizedeiben inkább Bécsre látogatták többen, míg az 1470-es és 1480-as években a krakkói egyetem volt népszerűbb. Ehhez valószínűleg hozzájárult a Bécsben 1481-ben kezdődő pestisjárvány is, amelynek következtében sokkal kevesebben keresték fel az osztrák fővárost.¹² Természetesen az is előfordult – leginkább egyházi személyek esetében –, hogy több egyetemen is megfordultak. Esztergomi Péter például 1393-ban a bécsi,¹³ 1399-ben pedig a prágai egyetem hallgatója volt,¹⁴ majd később jelentős egyházi karriert futott be.¹⁵

Az Esztergom megyéből külföldi egyetemekre látogató személyek számát évtizedenként a következő táblázat mutatja:

	Bécs	Prága	Krakkó	Egyéb	Összesen
1379–1389	2	5			7
1390–1400	3	5			8
1401–1410		3	1	1	5
1411–1420	3		1		4
1421–1430	9		1		10
1431–1440	2		1		3
1441–1450	5		1		6
1451–1460	2		1		3
1461–1470	5		5		10
1471–1480	5		5		10
1481–1490	3		17		20
1491–1500	11		8	1	20
1501–1510	8		6	1	15
1511–1526	8		1		9
Összesen	66	13	48	3	130

¹⁰ Haraszti Szabó P. – Kelényi B. – Szőgi L.: Magyarországi diákok i. m. II. 263. sz. Béla azonosítása azonban bizonytalan, mert az ország más megyéiben is volt hasonló nevű település.

¹¹ Haraszti Szabó P. – Kelényi B. – Szőgi L.: Magyarországi diákok i. m. II. 83., 310. sz.

¹² Tüskés A.: Magyarországi diákok i. m. 9.

¹³ Tüskés A.: Magyarországi diákok i. m. 424. sz.

¹⁴ Haraszti Szabó P. – Kelényi B. – Szőgi L.: Magyarországi diákok i. m. II. 119. sz.

¹⁵ Vö. Körmendy Kinga: *Studentes extra regnum. Esztergomi kanonokok egyetemjárása és könyvhasználata 1183–1543.* (Bibliotheca Institutii Postgradualis Iuris Canonici Universitatis Catholicae de Petro Pázmány nominatae III. Studia 9.) Bp. 2007. 184.

Az egyetemre látogatók száma 1481-től növekedett meg jelentősen, először – a már fent említett pestisjárvány miatt – Krakkó, majd Bécs felé. A peregrinusok száma a 16. század első két évtizedében kis mértékben ugyan csökkent, de még így is jelentősnek mondható. Mindez egyébként megfelel az általános tendenciáknak, hiszen a krakkói egyetemen a magyarok jelenléte 1476 és 1500 között érte el a csúcspontját.¹⁶ Az egyetemjárás – így az Esztergom megyei diákok egyetem látogatásának – fordulópontja 1526, a mohácsi csatavesztés után ugyanis egy időre megszűnt a külföldi peregrináció.

Esztergom várost nem számítva a megyéből összesen tizenkilenc településről indultak külföldi tanulmányokra diákok.¹⁷ Mivel azonban az 1898:4. törvénycikk kiadása előtt Magyarország területén egy nevet több település is viselhetett, nagyon nehéz egyértelműen megállapítani, hogy valóban Esztergom megyei helységről van-e szó. Mindössze tizenegy település esetében állíthatjuk biztosan, hogy megyénk területén feküdt.¹⁸

A Duna déli partján lévő Lábatlan apró kishemesi faluból emelkedett a 15. század végére mezővárosi szintre tehetséges birtokosainak köszönhetően, akik jórészt az esztergomi érsek szolgálatában álltak.¹⁹ 1428-ban Lábatlani András a bécsi egyetemen borostyánkoszorús fokozatot szerzett,²⁰ majd néhány évvel később az esztergomi kanonokok közt találkozhatunk a nevével.²¹ Tíz évvel később Lábatlani Gergely látogatta az intézményt, de az ő esetében nem tudunk fokozatszerzésről.²² Nem is lépett egyházi pályára, a Hunyadi család, később az esztergomi érsek szolgálatában jelentős karriert futott be, amellyel sikerült kiemelkednie a köznemesi sorból. Pályafutásának fontosabb állomásai közt említhetjük, hogy 1458-ban a nádori seregek kapitánya volt,²³ 1467-ben érseki nádor,²⁴ majd esztergomi várnagy és ispán.²⁵ 1477-ben az

¹⁶ *Kelényi Borbála*: Magyarországi diákok a krakkói egyetemen a középkorban. In: *Haraszti Szabó P. – Kelényi B. – Szűgyi L.*: Magyarországi diákok i. m. I. 43–87., 62.

¹⁷ Bajna, Bajót, Béla, Bény, Bikol, Dorog, Ebed, Farnad, Gyarmat, Gyermely, Kesz-tölc, Kistata, Lábatlan, Libád, Nána, Mocs, Muzsla, Sáp, Újfalú.

¹⁸ Bajna, Bajót, Bény, Bikol, Ebed, Farnad, Gyermely, Kistata, Lábatlan, Libád, Muzsla.

¹⁹ A település kora középkori történetére: *Györffy György*: Az Árpád-kori Magyarország történeti földrajza. II. Bp. 1987. 298.

²⁰ *Tüskés A.*: Magyarországi diákok i. m. 2041. sz.

²¹ *Körmendy K.*: *Studentes* i. m. 189.

²² *Tüskés A.*: Magyarországi diákok i. m. 2638. sz.

²³ Magyar Nemzeti Levéltár Országos Levéltára, Diplomatikai Fényképgyűjtemény 240 421. Internetes kiadás Ráczy György szerkesztésében: www.hungaricana.hu (a továbbiakban: MNL OL DF)

²⁴ Magyar Nemzeti Levéltár Országos Levéltára, Diplomatikai Levéltár (a továbbiakban: MNL OL DL) 72 912. 18. századi másolata: MNL OL DF 279 011.

²⁵ 1469. 02. 16.: MNL OL DF 236 794.

esztergomi érsekség bevételeinek kezelésével bízta meg az uralkodó,²⁶ majd ugyanezt a hivatalt töltötte be 1485-ben a bács-kalocsai érsekségnél is.²⁷ Közben Mátyás király megbízásából a török udvarnál járt követségben, amely szolgálataért 1486-ban a Bars megyei Hrussó várat kapta.²⁸ Hosszú és mozgalmas életét 1500 körül fejezte be.²⁹ Ősi birtoka, Lábatlan fejlesztésére is sokat áldozott: nemesi kúriát épített,³⁰ majd 1489-ben letelepítette itt a domonkos rendet, amelynek általa létesített kolostorát Angyalos Szűz Mária tiszteletére szentelték.³¹ A kolostorban minden valószínűség szerint iskola is működött, és innen indult 1494-ben külföldi tanulmányútra Bécsbe Mátyás fia Balázs és Galgoczi Gergely,³² Perugiába pedig Székely Mihály.³³ Talán ebben az iskolában tanulhatott Bikoli Zsigmond is, aki 1496-ban szerzett *baccalaureus* fokozatot a bécsi egyetemen.³⁴

A Lábatlantól mindössze néhány kilométerre lévő Bajnán birtokos Bajnai Both család valószínűleg nőági rokonságban állt Lábatlani Gergellyel.³⁵ 1504-ben Bajnai Both János is látogatta a bécsi egyetemet, aki feltehetően az 1493-ban szlavón báni méltóságot betöltő idősebb Both János fia volt.³⁶ Bajnáról 1494-ben is ismerünk két hallgatót a krakkói egyetemen – Bajnai Henrik fia Sztaniszlávot és Bajnai Istvánt,³⁷ elképzelhető azonban, hogy ők a Nyitra megyei Bajnáról származtak.

²⁶ MNL OL DF 235 966.

²⁷ MNL OL DF 236 748. 16–18. századi másolatok: MNL OL DF 236 739., MNL OL DF 236 753., MNL OL DF 236 742.

²⁸ MNL OL DL 19 197.

²⁹ 1500. február 24-én már özvegyét említik: MNL OL DL 75 722.

³⁰ MNL OL DL 75 722.

³¹ F. Rombányi Beatrix: Kolostorok és társaskáptalan a középkori Magyarországon. Bp. 2008. [CD-ROM] Lábatlan

³² Tüskés A.: Magyarországi diákok i. m. 5613., 5620. sz.

³³ Veress E.: Olasz egyetemeken i. m. 33.

³⁴ Tüskés A.: Magyarországi diákok i. m. 5712. sz.

³⁵ Legalábbis Lábatlani Gergely halála után birtokközpontja Bajnai Both András kezére került: MNL OL DF 233 495. 18. századi másolat: MNL OL DL 65 990.; Fekete Nagy Antal – Borsa Iván: A Balassa család levéltára 1193–1526. (Magyar Országos Levéltár kiadványai II. Forráskiadványok 18.) Bp. 1990. 41–42. sz.

³⁶ Tüskés A.: Magyarországi diákok i. m. 6135. sz. Itt szerepel, hogy később a horvát-szlavón báni méltóságot töltötte be, ez azonban nem lehetséges, hiszen Bajnai Both János 1493-ban volt bán, és utána nem sokkal meg is halt. Vö. C. Tóth Norbert – Horváth Richárd – Neumann Tibor – Pálosfalvi Tamás: Magyarország világi archontológiája 1458–1526. I. Főpapok és bárók. Bp. 2016. 96. Hasonló nevű fia azonban 1499-ben szerepel, így valószínűleg róla lehet szó: MNL OL DL 75 705. 18. századi másolata: MNL OL DL 107 620.

³⁷ Haraszti Szabó P. – Kelényi B. – Szőgi L.: Magyarországi diákok i. m. II. 3008–3009. sz.

A veszprémi püspök tulajdonában lévő Gyermely faluból két személy vett részt külföldi tanulmányokban.³⁸ 1470-ben a későbbi fehérvári kanonok, Gyermelyi Bálint szerzett borostyánkoszorús fokozatot a bécsi egyetemen, 1513-ban pedig Walat János tanult ugyanott.³⁹ Az esztergomi érsek birtokairól szintén többen indultak el külföldi peregrinációra. Bajótról, Farnadról és Muzsláról egy-egy személy tanult külföldi egyetemen, Bajóti János és Farnadi Lukács Bécsben,⁴⁰ míg Muzslai Ferenc Krakkóban látogatta a felsőfokú intézményt.⁴¹ Az esztergomi káptalan Libád birtokáról két személy,⁴² Ebedről egy személy járt a bécsi egyetemen,⁴³ míg Kistata nevű birtokáról Krakkót kereste fel Barnabás fia János.⁴⁴ A Bényen működő premontrei prépostság iskolájából kerülhetett ki Bényi György fia László, aki 1426-ban a krakkói egyetem hallgatója volt.⁴⁵

A más megyék területén is megtalálható települések közt szerepel Béla, Kesztölc, Újfalu, Gyarmat, Nána, Mocs, Sáp és Dorog. Ezekről a helyekről összesen harminchat diák járt külföldi egyetemen, de bizonytalan azonosításuk miatt őket nem számolhatjuk az Esztergom megyei származású hallgatók közé. A megyei települések közül tehát, úgy tűnik, leginkább egyházi kézben lévő birtokokról indultak külföldi tanulmányútra, ez alól csak Lábatlan és Bajna jelent kivételt. Az utóbbi két helységben azonban a nagybirtokos földesúri család vagy a településen lévő kolostori iskola ösztönözte a diákokat magasabb fokú tanulmányok elvégzésére.

Esztergom várost származási helyként feltüntető diákok összesen száztizenegyen tanultak a vizsgált korszakban külföldi egyetemen. Nehéz azonban meghatározni, hogy az egyetemre járók közül ki volt esztergomi származású, hiszen a név mellett szereplő *de Strigonio* jelölheti magát a települést, de ugyanúgy az egyházmegyét, esetleg az alsó fokú tanulmányok helyszínét is.⁴⁶

³⁸ Gyermely korai történetére: *Györffy Gy.*: Az Árpád-kori i. m. II. 291.

³⁹ *Tüskés A.*: Magyarországi diákok i. m. 4520., 6561. sz. Tüskés Anna Germendet Körmenddel azonosítja, azonban a Germend alak Gyermelyre vonatkozóan többször előfordul a forrásokban. MNL OL DF 200 433.; MNL OL DL 101 858. Vö. *Monumenta ecclesiae Vesprimiensis 1437–1464. A Veszprémi Érseki és Főkáptalani Levéltár középkori oklevelei.* (A veszprémi egyházmegye múltjából 25.) Szerk. Dreska Gábor – Karlinszky Balázs. Veszprém 2014. 164–165.

⁴⁰ *Tüskés A.*: Magyarországi diákok i. m. 5435. sz.; 4219. sz.

⁴¹ *Haraszti Szabó P. – Kelényi B. – Szőgi L.*: Magyarországi diákok i. m. II. 1829. sz.

⁴² *Tüskés A.*: Magyarországi diákok i. m. 6061., 6076. sz.

⁴³ *Tüskés A.*: Magyarországi diákok i. m. 258. sz.

⁴⁴ *Haraszti Szabó P. – Kelényi B. – Szőgi L.*: Magyarországi diákok i. m. II. 1224. sz.

⁴⁵ *Haraszti Szabó P. – Kelényi B. – Szőgi L.*: Magyarországi diákok i. m. II. 423. sz. A premontrei prépostságra: *F. Romhányi B.*: Kolostorok i. m. [CD-ROM] Bény.

⁴⁶ *Haraszti Szabó Péter*: Magyarországi diákok a prágai egyetemen a középkorban. *In: Haraszti Szabó P. – Kelényi B. – Szőgi L.*: Magyarországi diákok i. m. I. 9–42., 29.

Tovább nehezíti az azonosítást, hogy Esztergom a középkor végén több egymással szoros kapcsolatban lévő településrészből állt. A „külvárosok” (Esztergom-Kovácsi, Esztergom-Petyen, Esztergom-Szentanna, Esztergom-Szentgyörgy, Esztergom-Szenttamás, Esztergom-Tapolca) mellett a település magját Esztergom királyi város, az esztergomi érsek birtokában lévő Esztergom vár és az alatta elterülő Esztergom-Újváros alkotta.⁴⁷ Az egyetemet járt hallgatók neve mellett felbukkanó *de Strigonio* jelző jelölhette így a kereskedő, iparos és jó kapcsolatok kiépítésére törekvő városi polgárt szintúgy, mint a később valószínűleg egyházi pályára lépő érseki birtokon élő városlakót is.

Néhány külföldi egyetemen járt esztergomi származású személlyel később jelentős egyházi méltóságokban találkozhatunk. Az 1384-ben Prágában *baccalaureus* fokozatot szerzett Esztergom-Újvárosi János Esztergom-szentistváni prépost, majd 1411-ben birodalmi alkancellár lett. Zsigmond király kíséretében vett részt a konstanzi zsinaton, és ott is halt meg 1417-ben.⁴⁸ 1405-ben a prágai egyetemen *baccalaureus* fokozatot szerzett Esztergomi Péter, aki később az esztergomi káptalan tagja és az esztergomi Szűz Mária kápolna rektora lett.⁴⁹ 1438-ban a bécsi egyetemen tanult Esztergomi Orbán, aki 1458-ban már gömöri főesperes volt az esztergomi káptalanban.⁵⁰

Az egyházi pályára készülő hallgatók mellett azonban a 15. század második felétől jelenik meg a diákoknak egy új csoportja. Ők a városi polgárság soraiból kerültek ki, és elsősorban külföldi tapasztalatot és kapcsolatokat akartak szerezni.⁵¹ Esztergom királyi városból is többen kereshettek fel külföldi egyetemeket, elsősorban természetesen a gazdagabb polgárok közül. Ezt jelzik a nevek mellett előforduló foglalkozásnevek is. 1466-ban Esztergomi Kőfaragó Tamás tanult a Bécsi Egyetemen, 1479-ben Esztergomi Szabó Mátyás, 1488-ban Esztergomi Mészáros Péter, 1500-ban Esztergomi Cipész János.⁵²

⁴⁷ Esztergom településrészeinek felsorolása: Györffy Gy.: Az Árpád-kori i. m. II. 237–289. A felsoroltak közül a 15. században már megszűnt vagy más településbe olvadt: Esztergom-Fenyérd, Esztergom-Libár, Esztergom-Peszér, Esztergom-Szentistván, Esztergom-Szentkirály, Esztergom-Szentlázár, Esztergom-Szentmáriamező, Esztergom-Szentpál, Esztergom-Újfalu. Esztergom-Örmény 15. századi neve Esztergom-Szentanna volt, Úrkuta és Szamárd pedig önálló településként szerepelt.

⁴⁸ Haraszti Szabó P. – Kelényi B. – Szőgi L.: Magyarországi diákok i. m. II. 67. sz. Vö. Körmendy K.: *Studentes* i. m. 181–182.

⁴⁹ Haraszti Szabó P. – Kelényi B. – Szőgi L.: Magyarországi diákok i. m. II. 119. sz.

⁵⁰ Tüskés A.: Magyarországi diákok i. m. 2698.sz. Vö. Körmendy K.: *Studentes* i. m. 190.; C. Tóth Norbert: Az esztergomi székeskáptalan a 15. században. I. rész: A kanonoki testület és az egyetemjárás. (Subsidia ad historiam medii aevi Hungariae inquirendam 7.) Bp. 2015. 131.

⁵¹ Kubinyi András: Polgári értelmiség és hivatalnokréteg Budán és Pesten a Hunyadi- és Jagelló-korban. *Levéltári Közlemények* 39. (1968) 208–209.

⁵² Tüskés A.: Magyarországi diákok i. m. 4321., 5095., 5383., 5930. sz.

A nevekből kikövetkeztethető feltételezések mellett azonban néhány személy esetében biztosan meg tudjuk állapítani polgári származásukat. 1462-ben Esztergomi Vajas Mihály borostyánkoszorús fokozatot szerzett a bécsi egyetemen.⁵³ Ő annak az esztergomi Vajas családnak a tagja lehetett, amelyből az 1440-es évektől többször is felbukkanó Vajas István származott. 1446-ban Vajas István, Esztergom királyi városi polgár több más társával együtt elfoglalta a káptalan esztergomi házait.⁵⁴ 1450-ben is ott találjuk Vajas Istvánt azok között a polgárok között, akik megtagadták az esztergomi káptalan számára a vásárvám kifizetését.⁵⁵ Utoljára 1453-ban említik őt, szintén a káptalan elleni pereskedés kapcsán.⁵⁶

1494-ben az Esztergomból származó Székely Ferenc a Bécsi Egyetem hallgatója volt.⁵⁷ Ő biztosan azonos azzal a Székely Ferenc városi polgárral, aki 1495 decemberében visszakapott háromszáz forintot Ambrus őrkanonoktól. Az összeget még Ferenc apja, Székely Bertalan városi esküdt adta kölcsön a kanonoknak.⁵⁸

A két utóbbi esetben tehát gazdag, a város vezetésében részt vevő családok tagjai indultak külföldi peregrinációra. Ezeknek a polgárfiúknak külföldi tanulmányúttjai a 15. század második felétől mutathatók ki, tehát éppen abban az időben, amikor ugrásszerűen megnő az egyetemlátogatások száma. Feltételezhető tehát, hogy ennek a növekedésnek a hátterében az áll, hogy az egyház által támogatott és egyházi pályára készülő ifjak mellett a városi polgárok fiai is egyre gyakrabban kerestek fel külföldi egyetemeket. 1500-tól csökken a külföldre látogatók száma, ez talán összefüggésbe hozható azzal, hogy 1502-ben Ulászló király négyezer forintért zálogba adta Esztergom királyi várost Bakócz Tamás érseknek és rokonainak,⁵⁹ így a város elvesztette függetlenségét, és az egyházi városok közé süllyedt.

Az Esztergom megyéből külföldi egyetemeket felkereső hallgatók tehát három társadalmi rétegből kerültek ki. A legnagyobb számban azok az egyházi birtokokon élő jobbágy vagy polgár származású diákok voltak, akik az egyház – az esztergomi érsek vagy a káptalan vagy egy szerzetesrend – támogatásával folytatták külföldi tanulmányaikat, majd hazatérve egyházi pályára léptek. A második csoportot a 15. század második felétől azok a gazdag városi polgárcsaládból származó fiatalok jelentik, akiket az információszerezés mellett kül-

⁵³ *Tűskés A.*: Magyarországi diákok i. m. 4155. sz.

⁵⁴ MNL OL DF 236 316.

⁵⁵ MNL OL DF 244 371., MNL OL DF 236 365.

⁵⁶ MNL OL DF 208 686.

⁵⁷ *Tűskés A.*: Magyarországi diákok i. m. 5618. sz.

⁵⁸ MNL OL DF 238 140.

⁵⁹ MNL OL DF 237 915. 16-17. századi másolatok: MNL OL DF 237 919., MNL OL DF 237 920. Vö. *Pór Antal*: Esztergom királyi város elzálogosítása 1502-ben. Századok 42. (1908) 934–936.

földi tapasztalatok és kapcsolatok szerzése is ösztönözött. Végül a harmadik csoportba azok a nagybirtokos nemesek tartoztak, akiknek volt elegendő vagyonuk a külföldi tanulmányok finanszírozására, és fiaik számára lehetőséget biztosítottak egy felsőfokú intézmény látogatására.

THE UNIVERSITY STUDIES OF STUDENTS FROM ESZTERGOM COUNTY IN THE LATE MIDDLE AGES

Research on studies at foreign universities can contribute several valuable pieces of information to the social history and the history of education of a region or municipality, and can also point out the development of a region and its connections to cultural, religious, or political movements. In the Late Middle Ages, a hundred and thirty persons went to university in Prague, Vienna, or Krakow from Esztergom County. The students were from three social strata. The largest in number were students of serf or bourgeois origin living in a church estate. The second group, from the latter half of the 15th century, represented youth from wealthy bourgeois families of townsmen, and the third group consisted of landowner aristocrats who were wealthy enough to fund the studies abroad.

Keywords: Esztergom County, university, peregrination, Middle Ages, intellectuals

Kulcsszavak: Esztergom megye, egyetem, peregrináció, középkor, értelmiség

KÉPMELLÉKLET

Osváth Zsolt képe az „...Okleveles Kertésznek elismerjük és valljuk...”
 – Okályi Iván műkertészi képesítő oklevele című tanulmányhoz

Okályi Iván műkertészi képesítő oklevele

Bernád Rita képei „A lovagkirály egyházi pecséteken – Szent László ábrázolása a romániai katolikusplébániák pecsétjein” című tanulmányhoz

5. A verespataki plébánia pecsétjének viaszlenyomata, 1826

6. A verespataki plébánia bélyegzőlenyomata, 1912

9. A mezőbikácsi plébánia pecsétjének viaszlenyomata, 1867

8. A mezőbikácsi plébánia pecsétjének viaszlenyomata, 1830
Nagyvárad – Újváros

10. A mezőbikácsi plébánia bélyegzőjének lenyomata, 1943

11. A Nagyvárad-újvárosi plébánia pecsétjének viaszlenyomata, 1830

12. A Nagyvárad-újvárosi plébánia bélyegzőjének lenyomata, 1858

13. A krasznabélteki plébánia pecsét-nyomójának viaszlenyomata, 1831

14. A krasznabélteki plébánia bélyegzőjének lenyomata, 1862

15. A lázári plébánia pecsétnyomójának viaszlenyomata, 1842

16. A lázári plébánia gumibélyegzőjének lenyomata, 1940

17. A gátaljai plébánia pecsétjének viaszlenyomata, 1910

18. A gátaljai plébánia bélyegzőjének tuslenyomata, 1910

19. A varjasi plébánia pecsétjének viaszlenyomata, 1848

20. A varjasi plébánia bélyegzőjének tuslenyomata, 1910

Bertényi Iván képei „Az Egyetemi Könyvtár Dante-kódexének heraldikai problémái” című tanulmányhoz

A Dante-kódex fol.1r lapalji címere
(*Egyetemi Könyvtár*)

A fol. 15v felső részének ábrája

A fol. 15v lap alsó miniatúrája

che no senbrava imagine che tace,
 curato si fava che di cese aue,
 pechiu iera imaginata quella.
 cadapir lato amo unolse lechiana.

Luec imato ipicta sta fine illa.
 ecce analla dei propria mente
 cuome figuri in ceta si figella
 Non tener pur ad u' lao lamete
 diset colae maestro che manet
 da questa parte o del auo ala cete.
 Perchio mi mo coluiso i ueret
 dicet da mana da qila costa.
 onca mi era collu ebim mouca.
 Vnala istoria nelatoga iposta.
 pechio uargai u' epilio ehm pto
 iaco che foie sochi iniet disposta.
 I era intalato li nel marmor istela.
 lo chato i luo traeto larchu lapa
 peche hreme ch'ao no comesso.
 D' mario parsi iuta gnanta.
 parnta i lere con adue mie sensi.
 Saer di luno laltro h' ch'anti.
 ch'enes imaginato li ochi et nase.
 calli calno discordi sensi.
 I iprecceta u' illene de ro uaso
 tie scanto al cap' humile sal mista.
 equi a me ch'ate iera i quel caso.
 D' m'ora cahguita una lista.
 da ceta palato mi cte lamirua.
 sicome t'era ruse tosa i t'ista.
 I o moch' ipie do l' mato ouo st' ma.
 p' auu' d' saplo unaltri st' ma.
 che diere amiche i mib' che g' ana.

Quueta istoria lalta gloria
 del roma p'ncipato el au ualoz
 mose gregouo ala lo gran in toza.
 I o dico di troian imperatore.
 che una uetouella li icat' freno.
 di lagime arecata di tolose.
 I n' tomo lui parca chalcato epieno.
 te ch' auu' h' er' el agne nel oro.
 tute quate alueto simoueno.

I amiseria ma tuti costoro.
 parca dir signoz fami uendeta.
 temo filuel che morto ondio ma ceto.
 Et ell' alie resp' d' ora al' eta.
 tanto ch'io tomi equella signoz mo
 ch'ome p' s'ona i ch' uoloz la freta.
 Seta no torn' et c' c' h' a tomo.
 al' tra fara et ella l' al' tra lene.
 are che h' e fetu' men in oblio
 Onelli citi o forzi che ouene.
 ch'io solua ilmo touer a' a' ch'io moua.
 casta cia unol' ipicta m' i' t'ena.
 Collu che mai no u' te cosa moua.
 p' u' se esto in silibe parlare.
 no uero anoi par che qui no si troua.
 No uno po l'era ch'eti t' h' magi.
 di buon p' p' n' m' cto p' u' d' ue.
 como dio unol' ch'el debito sipagi.
 Non at' er' la forma del martir.
 ip' n' sa la succession p' sa ch' ap' p' o.
 o' l' tra la gran senten' a' no puo in-
 o' a' qu' a' d' a' h' sola e' u' i' t' e' b' u.
 col' u' se quell' ch' i' u' en' foto que' h' a' h' i
 ch' i' s' c' o' r' p' u' o' a' o' me' c' i' a' s' u' h' i' p' e' h' a.
 O' l' o' p' h' i' c' r' i' s' t' i' a' m' i' s' e' n' l' a' s' i.

A fol. 35v columna miniatúrāja

KÉPEK SZÖGI LÁSZLÓRÓL

A BME fiatal levéltárosa (az 1970-es évek közepe)
(*Héberger Károly, a BME Központi Könyvtár igazgatója és*
Végh Ferenc, a könyvtár tudományos munkatársa)

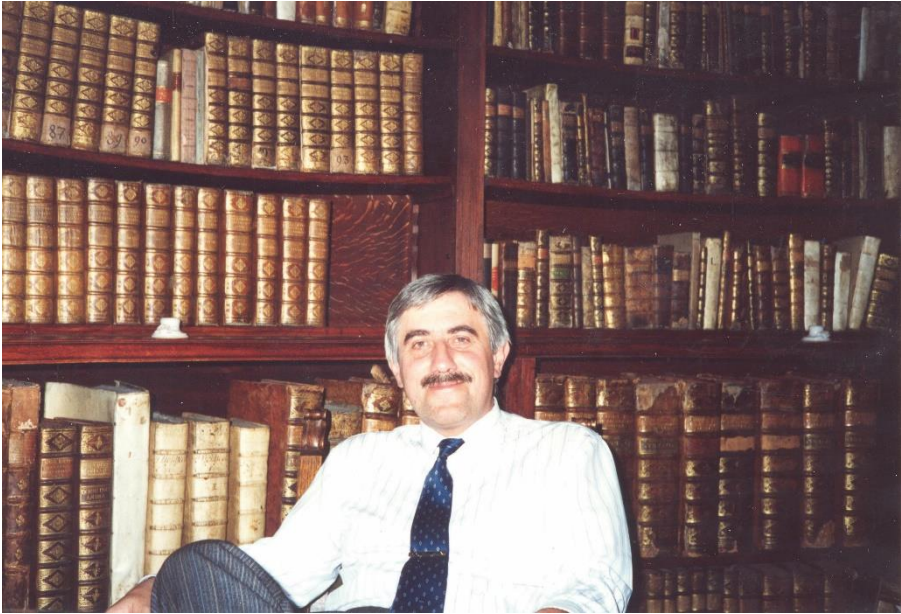
Előadás Miskolcon (1985)

Egyháztörténeti konferencia az ELTE BTK-n (1988)
*(Kállay István tszrv. egy. tanár, Dankó László kalocsai érsek,
Fábián János, a Mátvás templom plébánosa)*

Focimeccs a „jövő levéltáros reménységeivel” (1992)
*(Irányi László, Csikány Tamás, Kertész Botond, Németh István, Rádi Péter, Reisz T.
Csaba, Kenyeres István, Wekler Árpád, Szűgi László, Rác Attila, Sarusi-Kiss Béla,
Pálffy Géza)*

Az új főigazgató az ELTE Egyetemi Könyvtárban (1995)

Karácsony az ELTE Levéltárban a Ludovika épületében (1998)

*(Osváth Zsolt, Molnár László, Horváth Ákos, Ignác Mária,
Rutkai Eva, Kiss József Mihály, Drobinoba Angéla, Varga Júlia, Szőgi László,
Blaskóné Majkó Katalin, Kiss Márton)*

MLE Vándorgyűlés Gyulán 2000-ben
(Földváriné Kocsis Luca, Küsmödi Attila, Ignác Mária, ismeretlen személy)

Nemzetközi kapcsolatok építése MLE elnökként 2004-ben Újvidéken
(Erdész Ádám, Sölch Miklós, Apró Erzsébet, Szőgi László és Ignác Mária)

Erdélyi kirándulás – a kisdisznódi várban

MFLSZ tisztújítás. Az új elnökség. (2005)
(Szőgi László, Pőr Csilla, Zsidi Vilmos, Lajkó Agnes, Osváth Zsolt)

Levéltári kutatás Kijevben (2005)

Előadás a jezsuita Párbeszéd Házában (2011)

Az ELTE Levéltára felújított épületének avatásán a kollégákkal (2011)
(Szűgi László, Kassa Melinda, Kiss Beáta, Székely Humor és Varga Júlia)

Kurt Mühlbergerrel, a Bécsi Egyetemi Levéltár volt igazgatójával (2015)

Dízdoktorrá avatás a Marosvásárhelyi Egyetemen (2016)
(Cornel Sigmireannal, a Petru Maior Egyetem kancellárjával)

Az MTA-ELTE Egyetemtörténeti Kutatócsoport tagjai munka közben a zágrábi levéltárban (2017) (Kmetty Adriennel és Juhász Rékával)

... és Túrócszentmártonban a Matica Slovenská könyvtárában (2018) (Kelényi Borbálával)

